
OBSAH

Predhovor	9
1 Úvod	11
2 Princípy vysokoškolskej didaktiky a etika v medicínskom vzdelávaní	16
2.1 Vybrané aspekty didaktiky vysokej školy	16
2.1.1 Vymedzenie pojmu a predmetu didaktiky vysokej školy, základné pedagogické pojmy	16
2.1.2 Vzdelávacie štandardy, ciele/výstupy – požiadavky na ciele, štruktúra cieľov, formulácia	18
2.1.3 Didaktické zásady	21
2.1.4 Didaktická analýza učiva	24
2.1.5 Metódy vysokoškolskej výučby, klasifikácia, faktory ovplyvňujúce voľbu, stručná charakteristika	25
2.1.6 Organizačné formy a prostriedky didaktiky vysokej školy	28
2.2 Etika v medicínskom vzdelávaní	31
2.2.1 Vymedzenie lekárskej etiky a ciele výučby	33
2.2.2 Obsah kurikúl lekárskej etiky	36
2.2.3 Formy a metódy výučby lekárskej etiky	39
2.2.4 Hodnotenie výsledkov štúdia lekárskej etiky	40
2.2.5 Etické aspekty klinickej výučby v medicíne	41
3 Definovanie cieľov a výstupov pregraduálneho medicínskeho vzdelávania	44
3.1 Úvod	44
3.2 Ciele a výstupy pregraduálneho medicínskeho vzdelávania	45
3.2.1 Ciele a výstupy v oblasti obsahu vzdelávania a výchovy	46
3.2.1.1 Profil absolventa lekárskej fakulty	46
3.2.1.2 Príprava študentov zameraná na primárnu zdravotnú starostlivosť	47
3.2.1.3 Vedecká príprava študentov medicíny	47
3.2.1.4 Systematický tréning komunikačných zručností	48
3.2.2 Ciele v organizácii výučbového a výchovného procesu	49
3.2.2.1 Výučba v malých skupinách	49
3.2.2.2 Problémovo orientovaná výučba	50
3.2.2.3 Výchovné a vzdelávacie prostredie	50
3.2.3 Ciele v oblasti pedagogických metód a vzdelávacích technológií	54
3.2.3.1 Používanie aktívnych foriem výučby	54
3.2.3.2 Zmenšenie rozsahu výučby formou prednášok	56
3.2.3.3 Zväčšenie rozsahu výučby v malých skupinách	56
3.2.3.4 Zvýšenie rozsahu a efektívnosti praktickej výučby	58
3.2.3.5 Racionálne využívanie nových výučbových technológií	60
3.2.4 Ciele v oblasti hodnotenia výsledkov vzdelávania a výchovy	61

4 Tvorba moderného kurikula medicínskeho vzdelávania	64
4.1 Čo je kurikulum?	64
4.2 Základný postup pri tvorbe kurikula	68
4.2.1 Pregraduálne kurikulum	76
4.2.1.1 Definovanie obsahu kurikula	78
4.2.1.2 Poskytovanie kurikula	81
4.2.1.3 Hodnotenie študentov	81
4.2.1.4 Štruktúra kurikula	82
4.2.1.5 Zdroje	83
4.2.1.6 Posudzovanie kurikula	84
4.3 Integrované kurikulum	84
4.4 Kurikulum vytvorené na báze medicíny založenej na dôkazoch	88
4.5 Mapovanie kurikula	90
5 Učiteľ v medicínskom vzdelávaní	95
5.1 Vlastnosti kvalitného učiteľa	95
5.2 Hlavné úlohy učiteľa	99
5.3 Základné vzdelávacie princípy	102
5.4 Ako naučiť študentov učiť sa	108
5.5 Hodnotenie kvality učiteľov	109
5.6 Vzdelávanie učiteľov – „edukovanie edukátorov“	114
6 Spôsoby výučby	120
6.1 Prednášky a výučba vo veľkých skupinách	120
6.1.1 Metódy používané na prednáškach	121
6.1.2 Model kvalitne vedenej prednášky	122
6.2 Výučba v malých skupinách, problémovo orientovaná výučba	124
6.2.1 Postavenie tútora	125
6.2.2 Formy výučby v malých skupinách	125
6.2.3 Techniky diskusie a interakcie	126
6.2.4 Problémovo orientovaná výučba	128
6.2.4.1 Definícia	128
6.3 Výučba zameraná na získavanie medicínskych kompetencií	130
6.3.1 Zručnosti a kompetencie budúcej generácie lekárov	132
6.3.2 Hodnotenie vykonávania kompetencií počas štúdia	132
6.3.3 Princípy prístupu ku vzdelávaniu založenému na kompetenciách	133
6.4 Nezávislé učenie sa – dištančné štúdium	134
6.5 Výučba na klinických pracoviskách	138
6.5.1 Klinický lekár ako klinický vyučujúci	138
6.5.2 Výhody vyplývajúce z výučby na klinických pracoviskách	139
6.5.3 Problémy a výzvy vyplývajúce z výučby na klinických pracoviskách	140
6.5.4 Výučbová triáda	142
6.5.5 Princípy klinickej výučby	143
6.5.6 Výučba pri lôžku pacienta	144
6.5.6.1 Stratégia výučby pri lôžku pacienta	144
6.5.6.2 Možnosti vedenia klinickej výučby pri lôžku pacienta	145
6.5.7 Výučba v ambulanciách	147
6.5.7.1 Špecifiká výučby v ambulanciách	147
6.6 Simulačná výučba	150

6.6.1 Implementácia simulačnej medicíny do medicínskeho vzdelávania	155
6.6.2 Priebeh simulácie vo forme scenára	157
6.7 Štandardizovaní pacienti	159
6.7.1 SP ako učiteľ a hodnotiteľ	163
6.7.2 Výhody využitia štandardizovaných pacientov	163
6.7.3 Praktické aspekty	164
6.8 E-learning	165
6.8.1 Synchronné e-learningové vzdelávanie	166
6.8.2 Asynchronné e-learningové vzdelávanie	167
6.8.3 Výhody a nevýhody e-vzdelávania	173
6.8.3.1 Výhody spojené s používaním e-learningu	174
6.8.3.2 Nevýhody spojené s používaním e-learningu	175
6.9 Virtuálni pacienti	178
6.9.1 Potreba a stratégia využitia virtuálnych pacientov	178
6.9.2 Charakteristika vybraných typov virtuálnych pacientov	179
6.9.2.1 Lineárny model VP (Linear VP)	180
6.9.2.2 Rozvetvený VP (Branched VP)	180
6.9.3 Virtuálny pacient vo forme hry	182
6.9.4 Virtuálny pacient vo forme interaktívnych patientskych scenárov	183
6.9.5 Virtuálny pacient vo forme prezentácie kazuistík	186
6.10 Mentorovanie a vzájomné učenie sa	188
6.10.1 Mentorovanie	188
6.10.2 Vzájomné učenie sa	190
7 Metódy hodnotenia výsledkov medicínskeho vzdelávania	194
7.1 Úvod	194
7.2 Ciele a definície	196
7.2.1 Ciele hodnotenia	196
7.2.2 Definície hlavných skupín hodnotiacich metód	197
7.2.2.1 Formatívne (spätnoväzbové, korektívne) hodnotiace metódy	197
7.2.2.2 Sumatívne (zhrňujúce, uzatvárajúce) hodnotiace metódy	198
7.3 Formy hodnotenia	198
7.4 Vybrané metódy hodnotenia vedomostí a zručností študentov	199
7.4.1 Princípy hodnotenia	199
7.5 Plánovanie hodnotenia	202
7.6 Štandardy v hodnotení medicínskeho vzdelávania a ich význam	204
7.7 Metódy hodnotenia vedomostí, zručností a kompetencií študentov	207
7.7.1 Otázky s viacerými ponúknutými odpoveďami (<i>Multiple-Choice Questions - MCQs</i>)	207
7.7.2 Test s pravdivými/nepravdivými tvrdeniami (<i>True/False Test - T/FT</i>)	208
7.7.3 Test s jednou najlepšou/správnou odpoveďou (<i>Single Best Answer - SBA</i>)	208
7.7.4 Rozšírené priradovacie otázky (<i>Extended-Matching Questions - EMQs</i>)	208
7.7.5 Otázky s krátkou odpoveďou (<i>Short-Answer Questions - SAQs</i>)	209
7.7.6 Hodnotenie študenta/lekára kolegami (<i>Peer Assessment Tool - PAT</i>)	209
7.7.7 Testovanie úrovne klinického myslenia (<i>Script Concordance Test - SCT</i>)	210
7.7.8 Test s možnosťou používať pri jeho riešení lineárne zdroje (<i>Open-Book Test - OBT</i>)	210
7.7.9 Hodnotenie kritických kompetencií metódou objektívnej štruktúrovanej klinickej skúšky (<i>The Objective Structured Clinical Examination - OSCE</i>)	211

7.7.9.1 Príklady usporiadania a obsahu staníc OSCE hodnotenia	213
7.7.9.2 Tvorba staníc OSCE	217
7.7.10 Objektívne hodnotenie celkového vyšetrenia pacienta (<i>The Objective Structured Long Examination Record – OSLER</i>)	219
7.7.11 Hodnotenie študenta pri krátkotrvajúcom vyšetrení pacienta (<i>Mini Clinical Evaluation Exercise – MINI-CEX</i>)	219
7.7.12 Priame pozorovanie študenta pri výkone klinických procedúr (<i>Direct Observation of Procedural Skills – DOPS</i>)	219
7.7.13 Viac zdrojový spätnoväzbový hodnotiaci systém alebo 360-stupňové hodnotenie (<i>Multi-Source Feedback – MSF or 360 Degree Avaluation</i>)	220
7.7.14 Hodnotenie študenta/mladého lekára pri jeho činnosti na pracovisku (<i>Workplace-Based Assessment – WBA</i>)	220
7.7.15 Hodnotenie študentov s využitím simulátorov chorôb (<i>Simulators-Based Assessment – SBA</i>)....	222
7.7.15.1 Štandardizovaní pacienti (<i>Standardized Patients – SP</i>)	222
7.7.15.2 Simulátory, manekýni a modely (<i>Simulators, Manekyns and Models</i>)	223
7.7.15.3 Počítačová simulácia/virtuálni pacienti (<i>Computer-Based Simulation/Virtual Patients</i>)	223
7.7.16 Hodnotenie klinického myslenia študentov s použitím protokolu „Myslenie nahlas“ (<i>Assessing Cognition by Think-Aloud Protocol</i>	224
7.8 Zosúladenie kurikula pregraduálneho medicínskeho vzdelávania a systému hodnotenia ich vedomostí, zručností a kompetencií	224
7.9 Záver	225
Anglicko-slovenský výkladový slovník výrazov medicínskeho vzdelávania	227
Zoznam kľúčovej odporúčanej a doplnkovej študijnej literatúry	249
Recenzie	252